

Sygn. akt I C 184 / 16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce - I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agata Tokarska
Protokolant:	sekr. sądowy Artur Matejkowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 lutego 2018 r. w O.

sprawy z powództwa **H. C.**

przeciwko **M. Ś. (1)**

o zachówek

orzeka:

- zasądza od pozwanej M. Ś. (1) na rzecz powódki H. C. kwotę 34.743 zł (trzydzieści cztery tysiące siedemset czterdzieści trzy złote) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty,
- w pozostałej części powództwo oddala,
- zasądza od pozwanej M. Ś. (1) na rzecz powódki H. C. kwotę 1.452 zł (tysiąc czterysta pięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania.,
- nakazuje pobrać od powódki H. C. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Ostrołęce kwotę 80,46 zł (osiemdziesiąt złotych czterdzieści sześć groszy) tytułem zwrotu wydatków pokrytych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa,
- nakazuje pobrać od pozwanej M. Ś. (1) na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Ostrołęce kwotę 392,83 zł (trzysta dziewięćdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt trzy grosze) tytułem zwrotu wydatków pokrytych tymczasowo ze środków Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 184 / 16

UZASADNIENIE

Powódka H. C. w pozwie skierowanym przeciwko M. Ś. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 42.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania tytułem zachowku po zmarłym ojcu T. P..

Powódka wskazała, że spadkodawca T. P. zmarł w dniu 28.02.2014 r. pozostawiając testament, w którym jedynym spadkobiercą uczynił swoją córkę M. Ś. (1), co zostało potwierdzone postanowieniem Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 29.08.2014 r. wydanym w sprawie o sygn. I Ns 461/14. Powódka podniosła, że spadkodawca był wdowcem i miał troje dzieci: syna i dwie córki (powódka i pozwana są córkami spadkodawcy) i gdyby dzieci dziedziczyły spadek z

ustawy, to każde z nich dziedziczyłoby 1/3 spadku. Powódka wskazała, że w skład spadku po T. P. wchodzi następujące nieruchomości przekazane umowami darowizn: 1/2 nieruchomości położonej w O. przy ul. (...) o wartości 186.700 zł i mieszkanie w O. przy ul. (...) o wartości 160.130 zł. Wskazała także, że nie została wydziedziczona, nie zrzekła się dziedziczenia, nie została uznana za niegodną ani nie odrzuciła spadku, a także że nie otrzymała należnego jej zachowku w jakiegokolwiek postaci, zwłaszcza darowizny (pozew, k. 3-4).

W odpowiedzi na pozew pozwana M. Ś. (1) wniosła o oddalenie powództwa ponad kwotę 20.000 zł oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, jednocześnie wnosząc o rozliczenie nakładów poczynionych przez pozwaną z majątku osobistego na lokal mieszkalny położony w O. przy ul. (...), które obejmowały remont mieszkania na łączną kwotę ok. 3.500 zł. Pozwana wskazała, że nieruchomość i lokal mieszkalny wskazany w pozwie spadkodawca T. P. przekazał jej umową darowizny z dnia 13.02.2012 r. i że ich wartość jest niższa, niż zostało to wskazane przez powódkę. Pozwana wniosła o obniżenie należnego powódce zachowku do kwoty 20.000 zł z uwagi na zasady współżycia społecznego wyrażone w art. 5 k.c. z tego powodu, że powódka od 2003 r. w ogóle nie interesowała się losem swojego ojca - spadkodawcy T. P., tj. nie utrzymywała z nim jakiegokolwiek kontaktu i nie sprawowała opieki nad nim (odpowieź na pozew, k. 12-15).

Następnie pozwana wniosła o rozliczenie kosztów pogrzebu zmarłego spadkodawcy T. P. w kwocie 2.240 zł wskazując, że kwota ta stanowi dług spadkowy i podlega odliczeniu od masy czynnej spadku po zmarłym. Pozwana wskazała, że poniosła koszty pogrzebu spadkodawcy w łącznej kwocie 6.240 zł i po wypłacie zasiłku pogrzebowego z ZUS w kwocie 4.000 zł pozostała do rozliczenia kwota 2.240 zł (pismo z dnia 6.07.2016 r., k. 36-41).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. P., zamieszkały ostatnio w O., zmarł w dniu 28.02.2014r. w O. pozostawiając troje dzieci: syna A. P., córkę H. C. i córkę M. Ś. (1). Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 29.08.2014 r. sygn. I Ns 461/14 spadek po T. P. na podstawie testamentu notarialnego z dnia 21.09.2004r. sporządzonego przed notariuszem E. C. w Kancelarii Notarialnej w O. nabyła w całości córka zmarłego M. Ś. (1).

Spadkodawca T. P. był współwłaścicielem w 1/2 części nieruchomości o powierzchni 1.858 m² położonej w O. przy ul. (...), oznaczonej numerem ewidencyjnym (...) oraz wyłącznym właścicielem lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w O. przy ul. (...). (...) te umową darowizny z dnia 13.02.2012r. spadkodawca przekazał córce M. Ś. (1).

Obecnie udział we współwłasności nieruchomości przy ul. (...) w O. jest wart 73.500 zł, a lokal mieszkalny przy ul. (...) w O. jest wart 137.200 zł. W 2010 r. pozwana M. Ś. (1) dokonała remontu mieszkania przy ul. (...) w O. i za wykonanie prac remontowych zapłaciła 3.500 zł.

Pozwana M. Ś. (1) poniosła koszty pogrzebu ojca T. P. w łącznej kwocie 6.240 zł, na które złożyły się: koszty nabożeństwa, miejsca cmentarnego i posługi pracowników kościelnych - 1.600 zł, koszty przygotowania grobu do pochówku - 540 zł, koszty trumny i usługi pogrzebowej - 3.100 zł, koszty zorganizowania stypy - 1.000 zł. W związku z poniesionymi kosztami pogrzebu pozwana otrzymała z ZUS zasiłek pogrzebowy w kwocie 4.000 zł. Pozostałe poniesione przez nią koszty pogrzebu w kwocie 2.240 zł nie zostały jej zrekompensowane.

Zmarły T. P. przez ostatnie lata przed śmiercią utrzymywał sporadyczne kontakty z powódką H. C.. Opiekowała się nim głównie pozwana M. Ś. (1), ale powódka dążyła do utrzymywania relacji z ojcem. Choć nie widywali się dość często, to ich stosunki były poprawne i nie byli ze sobą skonfliktowani.

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd na podstawie dokumentów: akt zgonu T. P. (k. 5), akt urodzenia powódki (k. 6), akt małżeństwa pozwanej (k. 7), postanowienie Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 29.08.2014 r. (k. 8), akty notarialne z dnia 13.02.2012 r. (k. 18-21), zaświadczenie (k. 42), faktury (k. 43-44), oświadczenie (k. 45) oraz na podstawie zeznań świadków: L. A. (k. 92), P. Ł. (k. 92-93), B. P. (k. 93), A. P. (k. 93-94), S. C. (1) (k. 94), H.

N. (k. 94), L. Ś. (k. 95) i S. C. (2) (k. 100), a także na podstawie opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości (k. 112-154, k. 177-199) oraz na podstawie zeznań powódki H. C. (k. 205) i pozwanej M. Ś. (1) (k. 205-206).

W ocenie Sądu dokumenty będące podstawą do ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie są wiarygodnym materiałem dowodowym, gdyż żadna ze stron nie kwestionowała prawdziwości i autentyczności tych dokumentów, a w dużej mierze są to także dokumenty urzędowe, korzystające z domniemania prawdziwości.

Jako wiarygodne Sąd ocenił zeznania przesłuchanych w sprawie świadków L. A. i P. Ł., którzy byli przesłuchani na okoliczność kosztów poniesionych przez pozwaną w związku z organizacją stypy po pogrzebie spadkodawcy oraz nakładów dokonanych na lokal mieszkalny przy ul. (...) w O. i, bo w tym zakresie zeznania tych świadków były logiczne i korespondowały z dokumentami złożonymi przez pozwaną (w przypadku zeznań świadka L. A. – z oświadczeniem z dnia 20.06.2016 r. - k. 45, a w przypadku zeznań świadka P. Ł. – z treścią umowy z dnia 4.07.2010 r. - k. 23-25). Zeznania pozostałych świadków B. P., A. P., S. C. (1), H. N., L. Ś., S. C. (2) oraz zeznania stron Sąd także uznał za wiarygodne, gdyż zasadniczo w zakresie relacji powódki H. C. ze spadkodawcą T. P. zeznania te były podobne i spójne ze sobą. Wynikało z nich, że kontakty powódki z ojcem w ostatnim okresie przed jego śmiercią nie były zbyt bliskie, ale w miarę poprawne i że nie można mówić o istnieniu poważnego konfliktu między nimi.

Opinię biegłego z zakresu szacowania nieruchomości A. W. Sąd uznał za miarodajny dowód w sprawie, ponieważ biegły sporządził opinię w sposób rzetelny i fachowy i należycie ją uzasadnił, a zarzuty stron do opinii nie podważają w żaden sposób prawidłowości, a tym samym wartości dowodowej opinii. Biegły wyczerpująco i przekonywująco uzasadnił swe stanowisko, a jednocześnie w opinii uzupełniającej wykazał bezzasadność zarzutów zgłoszonych do opinii. Zdaniem Sądu wyjaśnienia biegłego w sporządzonej przez niego opinii uzupełniającej wskazują, że przyjęte przez niego transakcje porównawcze są właściwą bazą dla wyceny przedmiotowej nieruchomości i że wycena wartości rynkowej nieruchomości została dokonana przy przyjęciu właściwych cech i czynników korygujących i stąd też nieruchomości zostały wycenione w opinii biegłego prawidłowo.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powódka H. C. dochodziła od pozwanej M. Ś. (1) kwoty 42.000 zł tytułem zachowku po zmarłym ojcu T. P., natomiast pozwana podnosiła, że żądanie powódki jest zasadne do kwoty 20.000 zł, bo na podstawie art. 5 k.c. należny powódce zachówek powinien zostać obniżony do tej kwoty ze względu na brak jej kontaktów ze zmarłym ojcem i niesprawowanie nad nim opieki.

Podstawą prawną roszczenia o zachówek jest art. 991 § 1 k.c., zgodnie z którym zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachówek). Zgodnie z art. 991 § 2 k.c. jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Uprawnienie z tytułu zachowku ma charakter prawa podmiotowego, stąd też w sprawie o zachówek nie jest wyłączone obniżenie wysokości należnej z tego tytułu sumy na podstawie art. 5 k.c. (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19.05.1981 r., III CZP 18/81, LEX nr 2666), jednakże należy zauważyć, że orzecznictwo sądowe konsekwentnie uznaje możliwość obniżenia roszczenia o zachówek na podstawie art. 5 k.c. jedynie w pewnych szczególnych i wyjątkowych sytuacjach, podkreślając przy tym, że zachówek stanowi minimum zagwarantowanego udziału w spadku spadkobiercy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7.04.2014r. IV CK 215/03, LEX nr 152889, wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13.06.2014 r., I ACa 820/13, LEX nr 1498964). Stąd też art. 5 k.c. do instytucji zachowku może być stosowany tylko w sytuacjach skrajnie rażącego zachowania uprawnionego względem spadkodawcy bądź tak drastycznej sytuacji zobowiązanego, że wykonanie uprawnienia do zachowku naraziłoby go na skrajny niedostatek bądź wręcz niesprawiedliwość (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 27.03.2013 r., I ACa 892/12, LEX nr 1353836). Należy jednak podkreślić, że art. 5 k.c. może prowadzić do ograniczenia roszczeń osoby uprawnionej do

zachowku (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5.12.2012 r., I ACa 1143/12, LEX nr 1289766, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 13.02.2014 r., I ACa 302/13, LEX nr 1437868), ale nie może być podstawą oddalenia powództwa o zapłatę zachowku.

Rozpatrując ocenę roszczenia o zachówek przez pryzmat naruszenia zasad współżycia społecznego, trzeba mieć na uwadze to, że prawa uprawnionego do zachowku, przysługują mu ze względu na szczególnie, bardzo bliski stosunek rodzinny, istniejący między nim a spadkodawcą. Roszczenie o zachówek służy urzeczywistnieniu obowiązków moralnych, jakie spadkodawca ma względem swoich najbliższych oraz realizacji zasady, iż nikt nie może na wypadek swojej śmierci rozporządzić swoim majątkiem zupełnie dobrowolnie, z pominięciem swoich najbliższych. Celem instytucji zachowku jest bowiem ochrona interesów majątkowych wymienionych w art. 991 § 1 k.c. najbliższych członków rodziny przez zapewnienie im, niezależnie od woli spadkodawcy, a nawet wbrew jego woli, roszczenia pieniężnego odpowiadającemu ułomkowi wartości udziału w spadku, który by im przypadął przy dziedziczeniu ustawowym.

W ocenie Sądu brak jest możliwości zastosowania w niniejszej sprawie art. 5 k.c. z tego względu, że zachowanie powódki względem spadkodawcy naruszało powszechnie społecznie akceptowane reguły i wartości moralne. Okoliczność, że w ostatnim okresie życia spadkodawcy kontakty powódki z ojcem nie były zbyt częste wynikała z postawy samego spadkodawcy, który nie akceptując pewnych decyzji życiowych powódki nie starał się podtrzymywać tych relacji. Nie było to spowodowane złą wolą powódki i jej niechęcią do odwiedzania ojca czy udzielania mu pomocy. Zdaniem Sądu, jakkolwiek kontakty powódki z ojcem w ostatnim okresie przed jego śmiercią nie były zbyt częste, to jednak nie można przyjąć, że powódka była skonfliktowana ze spadkodawcą i że ich relacje były naprawdę złe, a przy tym – że to powódka ponosiła wyłączną winę za taki stan rzeczy. Należy też zauważyć, że sporządzając testament spadkodawca T. P. nie wydziedziczył powódki, a skoro przy istniejących stosunkach z powódką tego nie uczynił, to nie odpowiadałoby zasadom współżycia społecznego pozbawienie powódki prawa do zachowku. Uznać zatem trzeba, że wolą spadkodawcy nie było pozbawienie córki H. C. prawa do zachowku i w związku z tym powódka jako spadkobierczyni ustawowa, która nie została powołana do spadkobrania w drodze dziedziczenia testamentowego oraz nie została wydziedziczona, ma wszelkie podstawy prawne i moralne do przyznania jej zachowku w pełnej wysokości.

Wobec powyższego Sąd uznał, że nie zachodzą podstawy do obniżenia należnego powódce zachowku w oparciu o art. 5 k.c. i w związku z tym na podstawie art. 991 § 1 k.c. powódce - jako zstępnej spadkodawcy - przysługuje prawo do zachowku w wysokości połowy wartości udziału, jaki przypadaby jej w dziedziczeniu ustawowym. Powódka nie jest bowiem osobą małoletnią ani trwale niezdolną do pracy, co powoduje, że nie jest uprawniona do zachowku w wysokości 2/3 wartości przysługującego jej udziału w spadku przy dziedziczeniu ustawowym. Przy uwzględnieniu powyższych reguł, z uwagi na okoliczność, że zgodnie z art. 931 § 1 k.c. do spadku po T. P. powołani byłiby z ustawy – po 1/3 części – córki spadkodawcy H. C. i M. Ś. (1) oraz syn spadkodawcy A. P., tytułem zachowku przysługuje powódce połowa wartości spadku, jaki przypadaby jej w dziedziczeniu ustawowym, co oznacza, że ma ona prawo do zachowku w wysokości 1/6 czystej wartości spadku.

Będąca substratem zachowku czysta wartość spadku to różnica między wysokością aktywów wchodzących w skład spadku a wysokością długów spadkowych, przy czym punktem odniesienia przy ustalaniu stanu czynnego spadku dla potrzeb obliczenia wysokości należnego zachowku jest chwila otwarcia spadku będąca chwilą śmierci spadkodawcy (art. 922 § 1 k.c., art. 924 k.c. i art. 925 k.c.). Spadkiem jest bowiem masa majątkowa stanowiąca własność spadkodawcy według stanu z chwili jego śmierci. Stąd też nakłady dokonane na przedmioty wchodzące w skład spadku przed otwarciem spadku nie mają wpływu na ustalenie stanu czynnego spadku będącego podstawą do obliczenia zachowku (o ile roszczeń z tytułu tych nakładów nie można potraktować jako długów spadkowych). Przy ustalaniu wartości spadku uwzględnione powinny być jedynie te nakłady na spadek, które zostały dokonane po otwarciu spadku, ponieważ przy ustalaniu zachowku bierze się pod uwagę stan przedmiotów spadkowych na dzień otwarcia spadku. Wartość nakładów dokonanych przez pozwaną na spadkową nieruchomość przed otwarciem spadku (w postaci dokonanego w 2010 r. remontu mieszkania przy ul. (...) w O.) - ponieważ nie zostało wykazane przez pozwaną, że z tytułu tych nakładów spadkodawca był zobowiązany do zapłaty na rzecz pozwanej jakichkolwiek kwot – nie może zostać uznana za dług spadkowy, który pomniejsza wartość spadku pozostałego po zmarłym spadkodawcy (ostatecznie

i tak pozwana nie chciała rozliczenia tych nakładów jako długów spadkowych pomniejszających wartość spadku będącego podstawą do obliczenia zachowku).

Zgodnie z art. 993 k.c. przy obliczaniu zachowku dolicza się do spadku darowizny oraz zapisy windykacyjne dokonane przez spadkodawcę, przy czym zgodnie z art. 994 § 1 k.c. przy obliczaniu zachowku nie dolicza się do spadku drobnych darowizn, zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych, ani dokonanych przed więcej niż dziesięć laty, licząc wstecz od otwarcia spadku, darowizn na rzecz osób niebędących spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku. Stosownie do art. 995 § 1 k.c. wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili ustalania zachowku.

W świetle powyższych przepisów Sąd zaliczył do spadku będącego podstawą do obliczenia zachowku darowizny dokonane przez spadkodawcę na rzecz pozwanej, ponieważ w chwili śmierci spadkodawca nie był już właścicielem stanowiących istotną wartość nieruchomości i ruchomości. Doliczeniu do spadku po zmarłym T. P. podlegają darowizny dokonane przez spadkodawcę na rzecz pozwanej w dniu 13.02.2012 r., tj. darowizna udziału w wysokości 1/2 we własności nieruchomości położonej przy ul. (...) w O. oraz darowizna lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w O..

Wartość nieruchomości będących przedmiotem darowizn dokonanych przez spadkodawcę T. P. Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłego z zakresu szacowania nieruchomości przyjmując, że wartość udziału spadkodawcy we własności nieruchomości położonej w O. przy ul. (...) wynosi 73.500 zł, a wartość lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w O. wynosi 137.200 zł. Wartość darowizn dokonanych przez spadkodawcę – stanowiących podstawę do ustalenia wysokości zachowku - stanowi więc łącznie kwotę 210.700 zł.

Dla ustalenia substratu zachowku konieczne jest pomniejszenie tej kwoty o długi spadkowe w postaci poniesionych przez pozwaną M. Ś. (1) kosztów pogrzebu spadkodawcy przewyższających kwotę otrzymanego z tego tytułu zasiłku pogrzebowego. Dowody zgromadzone w sprawie potwierdzają, że pozwana poniosła koszty pogrzebu w kwocie 6.240 zł i otrzymała zasiłek pogrzebowy w kwocie 4.000 zł, co oznacza, że do rozliczenia pozostają długi spadkowe w kwocie 2.240 zł. Po pomniejszeniu wartości spadku o długi spadkowe wartość spadku będąca podstawą do obliczenia zachowku stanowi kwotę 208.460 zł (210.700 zł – 2.240 zł). Z tego względu zachówek należny powódce - jako że powinien zostać obliczony przy przyjęciu ułamka w wysokości 1/6 - stanowi kwotę 34.743 zł (1/6 x 208.460 zł).

W oparciu o powyższe ustalenia w pkt. 1 wyroku Sąd zasądził od pozwanej M. Ś. (2) na rzecz powódki H. C. kwotę 34.743 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty, a w pkt. 2 wyroku w pozostałej części oddalił powództwo.

O roszczeniu odsetkowym Sąd orzekł w oparciu o art. 481 § 1 k.c. mając na względzie fakt, że roszczenie o zachówek staje się wymagalne z chwilą określenia przez sąd jego wysokości według cen z daty orzekania o nim i dopiero z tą datą staje się możliwe naliczanie odsetek za opóźnienie (tak m.in. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26.03.1985r. sygn. III CZP 75/84, LEX nr 3078, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18.11.1997r. sygn. I ACa 690/97, Apel.-W-wa 1998/4/35).

Mając na względzie orzeczenie merytoryczne o kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. stosunkowo rozdzielając koszty procesu między stronami w takim zakresie, w jakim stronę sprawę przegrały. Ponieważ powódka domagała się od pozwanej kwoty 42.000 zł, a Sąd zasądził na jej rzecz kwotę 34.743 zł, pozwana M. Ś. (1) powinna ponieść koszty postępowania w 83% (w tym zakresie przegrała sprawę, bo roszczenie powódki zostało uwzględnione w 83%), a powódka H. C. - w 17% (w tym zakresie przegrała sprawę, bo jej roszczenie w 17% nie zostało uwzględnione).

Łącznie koszty postępowania wyniosły 8.517 zł, przy czym powódka poniosła koszty postępowania w kwocie 2.900 zł, a pozwana – w kwocie 5.617 zł (na koszty poniesione przez powódkę składają się: opłata od pozwu w kwocie 2.100 zł i zaliczka na koszty opinii biegłego w kwocie 800 zł, a na koszty poniesione przez pozwaną składają się: opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, zaliczka na koszty opinii biegłego w kwocie 800 zł i wynagrodzenie pełnomocnika

w wysokości 4.800 zł). Biorąc pod uwagę, w jakim zakresie strony sprawę przegrały, powódka powinna ponieść koszty postępowania w kwocie 1.448 zł (17% z 8.517 zł), a pozwana – w kwocie 7.069 zł (83% z 8.517 zł). Porównanie tych kwot z kosztami postępowania rzeczywiście poniesionymi przez strony uzasadnia zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 1.452 zł (2.900 zł – 1.448 zł).

Dlatego też w pkt. 3 wyroku Sąd zasądził od pozwanej M. Ś. (1) na rzecz powódki H. C. kwotę 1.452 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pkt 4 i 5 wyroku - tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa - na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 100 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od powódki i pozwanej kwoty odpowiadające zakresowi przegranej każdej ze stron. Nieuiszczone koszty sądowe w sprawie stanowią kwotę 473,29 zł (tak: postanowienie Sądu z dnia 29.05.2017 r., k. 158-159), dlatego też od powódki Sąd nakazał pobranie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ostrołęce kwoty 80,46 zł (17% z 473,29 zł), a od pozwanej – kwoty 392,83 zł (83% z 473,29 zł).

SSR Agata Tokarska